

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18 uri v
dnevnom enotnem letu ter stane
mesečno po pošti D 10—, za ino-
vestitvo D 15—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaznico D 10—,
izvenredni po dogovoru.

Naslova se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posluzina plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 272.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevkova-
niš št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rekopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, sreda 18. novembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 263.

BORZA

CURIE, (Avala) 17. novembra. (Izv.)
Pariz 20.75, Beograd 9.20, London 25.14%
Berlin 123.50, Praga 15.375, Milan 20.725,
Newyork 518, Brüssel 23.525, Budimpešta
0.00737, Varšava 76, Sofija 3.75, Buka-
rešta 2.40.

Stjepan Radić pred izbiro

Izbrati si mora prosvetno ali socialno ministrstvo. — Upajo, da bo potem kri-
za rešena.

BEograd, 17. nov. Položaj, ki je
nastal po demisiji prosvetnega ministra
Vukičevića, sicer se ni razčistil, vendar
pa je politični razvoj v takem stanju,
da lahko smatramo zadevo za poravnano.
Pašić je včeraj sprejel demisijo pro-
svetnega ministra. Zvečer je kralj pod-
pisal ukaz, s katerim je ministar za
vzore, Trifunović imenovan za začasnega
namestnika prosvetnega ministra. —
Krog, ki so v tesnih stikih s Pašićem,
zatrjujejo, da bo Trifunović le nekaj
dni upravljal posle odstopivšega mini-
stra, namreč tako dolgo, dokler Stjepan
Radić ne vstopi v vlado. Radić bo pri-
šel najkasneje jutri v Beograd. Ko se
Pašić in Radić sporazumeta oziroma
ko se Radić odloči za enega izmed por-
feljev, bo podpisal ukaz o imenovanju
Stjepana Radića, nekar bo novi mini-
ster takoj prisegel.

BEograd, 17. nov. Včeraj ob 5. uri
popoldne je Pašić konfiriral z Ninč-
cem o raznih vprašanjih, ki so v zvezi
z odstopom prosv. ministra. V radikal-
skih krogih pričakujejo samo še Radića,
ki naj se odloči za eno izmed razpolo-
ljivih ministrstev.

ZAGREB, 17. nov. Včeraj ob 21. uri
je odpotoval Stjepan Radić z brzovla-
kom v Beograd. Spremljajo ga Pavlo
Radić, dr. Krnjević, dr. Pernar in zagreb-
ski župan Heinzel, ki bo interventiral v
raznih ministrstvih v zadevah mesta
Zagreba.

BEograd, 17. nov. Bivši prosvetni
minister Vukičević je bil včeraj popol-
dne sprejet pri kralju in ga obvestil, da
je Pašić sprejel njegovo demisijo. Nato
je Vukičević odšel v radikalni klub,
kjer je konfiriral z radikalnimi po-
slanci.

Jugoslavija zoper bal- kanski garancijski pakt

BEograd, 17. nov. V zadnjem času
razširja inozemski v prvi vrsti angleški
tisk vesti o nekakem balkanskem paktu.
V beograjskih krogih so mnenja, da so
te vesti lažirali Grki. V Beogradu se
opaža neprijetno gibanje proti takemu
paktu. Predvsem poudarja, da tak pakt
ni potreben, ker je Jugoslavija najmoč-
nejša država na Balkanu in ona odloči-
je o miru ali vojni. Neštokrat pa je
že dokazala svojo miroljubnost (grška,
bolgarska in albanska revolucija).

V angleški spodnji zbornici

Otvoritev zimskega zasedanja. — Glaso-
vi komunizmu in fašizmu. — Locarno.

LONDON, 16. nov. Angleški parla-
ment se je sestel h kratkemu zimskemu
zasedanju. Ko je notranji minister Jon-
son Hicks šel na svoje mesto, da bi od-
govoril na vprašanje komunistični pro-
pagandi, so ga člani delavske stranke
ironično pozdravljali. Neki poslanec mu
je zaklical: »Mussolini v majhni izda-
nji! In ga vprašal: »Ali nosi ricinovo
olje v žepu?« Član delavske stranke je
načel vprašanje fašistovske organizacije
na Angleškem. Notranji minister je od-
govoril, da mu je znano dejstvo, da se
nekateri člani bavijo od časa do časa s
posli, ki jih mora vsak obžalovati. Nima
pa informacij, da bi se redno shajali k
vojaškemu in drugemu vajam. Policijska po-
zna svojo nalogo, a zakon se mora izva-
jati povsod brezobzirno in dosledno. —
Glede razprave o Lokarnu je izjavil
Macdonald, da mora zbornica vedeti do
srede, kakšno stališče bodo zastopali do-
minionti. Nato je bila seja zaključena.

Vladna kriza na Poljskem

Skrzynski mandator.

VARSAVA, 16. novembra. Predsednik
republike je ponudil sestavo vlade dose-
danemu zunanemu ministru Skrzyn-
skemu. Skrzynski je izjavil zastopni-
kom tiska, da je mandat sprejel in da
namerava sestaviti vlado na podlagi šir-
še koalicije parlamentarnih strank.

— Analfabetizem v Jugoslaviji. V
naši državi je glasom izjave ministra
Vukičevića samo 48.5% ljudi pismenih,
t. j. ki znajo čitati in pisati. Največ jih
je v Sloveniji (86%), najmanj pa v juž.
Srbiji (16%). Na drugem mestu za juž.
Srbijo je Bosna in Hercegovina (20.6%).
Samo v Zagrebu biva okoli 10.000 anal-
fabetov. In vendar velja Zagreb kot naj-
bolj civilizirano mesto v Jugoslaviji.

Nujen dokaz

Maribor, 17. nov.

Po zadnji katastrofalni povodnji se
je po inicijativi g. velikega župana ma-
riborskega pričela obsežna pomožna
akcija povsod, kjerkoli so se dogodile
večje škode. Vrše se povsod cenitve
škod, bodisi pri posameznikih, bodisi na
javnih prometnih sredstvih. Gotovo je
tudi, da bo država za prvo silo morala
dati in bo dala na razpolago večje svote
za podporo in za reparacije.

Ali pa more to zadovoliti človeka, ki
gleda globlje in ki vidi, da je največ
škoda povzročila dejstvo, da naše reke,
naši hudourniki še niso regulirani? Ali
naj država izmetuje leto za letom — zdaj
tu, zdaj tam! — Ogromne strošine milijon-
ov za to, ker se vprašanje regulacij
skozi leta zanemarija in gre lekom let
vsakokratno momentano, pa seveda le
delno, kritično škodo v milijardo!

Vsako, ki trezno sodi o narodnem in
državnem gospodarstvu, mora priti do
prepričanja, da ne sme ostati samo pri
trenutnih, dejansko je močnejših
rešilnih in pomožnih akcijah, ampak da
treba nujno začeti z velikopotezno in do-
sledno regulacijsko politiko. Korist
države in predvsem korist davkoplačeval-
cev to nujno zahteva.

In kdo je poklican, da to vrši? Po za-
konu o samoupravah so v to pozvana
samoupravne korporacije, predvsem ob-
lastne skupščine in občinski odbori. In
če je trebalo še nujnega dokaza za po-
trebo izvedbe oblastne samouprave, je
bil podan na izredno markanten način
zopet minole dni, na žalost pač zopet v
ogromno gospodarsko škodo naroda in
države.

Ali bodo merodajni štitteli v cen-
tralni vladi sedaj zopet čakali, da bodo
prišli še novi podobni, ali pa morda še
žalostnejši dokazi, predno se bodo od-
ločili za razpis volitev v občinske in
sreške skupščine?

Caveant consules naše države pred ta-
ko težko moralno odgovornostjo, katero
bi si še z nadaljnjim zavlačevanjem na-
kopal!

Dnevna kronika

— Političen boj za Locarno in proti
Locarnu se bje prav te dni v Nemčiji.
Tega dne morajo biti v Locarnu skle-
njene pogodbe podpisane. Včeraj smo
poročali o protestu nemških nacionalcev,
ki nočejo s prave z nekdanjimi zavezni-
ki, upajoč, da se bo Nemčija zopet toli-
ko ojačala, da bo lahko mlajšina izvedla
novo, »masševalno« vojno. Značilno je,
da so zoper Locarno tudi komunisti. Ti
se bore predvsem na povelje iz Moskve,
ker je sovjetska Rusija zbog sporazuma

Češkoslovaške volitve

Izid prvega skrutinija za parlament

Koaličijske stranke 94, opozicija 90 mandator

PRAGA, 16. novembra (Č.T.K.) Po
dosedanjem štetju (2. in 3. skrutinij še
nista izvršena) je v deželah historične
Česke volilni izid sledeč:

republikanska agrarna stranka	24
češka ljudska stranka	21
češkoslov. komunisti	20
češkoslov. socialisti	17
češkoslov. socialni demokratje	18
nemška poljedelska zveza	12
nemški socialni demokratje	10
češki narodni demokratje	5
češkoslov. obrtna stranka	3
nemški krščanski socialci	6
nemška nacionalna stranka	3
nemška nar.-soc. delavska stranka	2

mandata.

PRAGA, 16. novembra. Pri prvem
skrutiniju je bilo izvoljenih na Sloveš-
kem in v Podkarpatski Rusiji 43 poslan-
cev, tako da je ostalo za drugi in tretji
skrutinij 27 mandator. Izid prvega sku-

rutinija nudi za Slovaško sledečo sliko:

republikanska agrarna stranka	8
poljedelska zveza in madžarska narodna stranka	7
Hlinkova ljudska stranka	16
komunisti	5
madžarski krščanski socialci	1

mandat.

V Podkarpatski Rusiji pa so dobili:	
republ. agrarna stranka	1
Madžari	1
komunisti	3
avtonomna kmečka stranka	1

mandat.

PRAGA, 16. novembra. Ministrski
predsednik Švehla je včeraj podal demisijo
celokupne vlade. Prezident Masaryk
je ostavko sprejel ter poveril sestavo
nove vlade kakor tudi vodstvo poslov
do nastopa nove vlade dosedanjemu mi-
nistrskemu predsedniku oziroma resort-
nim ministrom.

kapitalističnih držav in vstopa Nemčije
v Društvo narodov, sedaj čisto osamije-
na. Za Locarno pa se je izrekel katoliški
centrum. Do konca novembra se mora
političen položaj v Nemčiji razčistiti.

— Predvojaška izobrazba na Češko-
slovaškem. Češkoslovaški listi poročajo,
da je vojno ministrstvo izdelalo nov na-
črt vojaške izobrazbe. Za dečke nad štiri-
rinajst let, ki ne obiskujejo več šole, se
bodo osonala posebna središča, po mož-
nosti v krajih kjer obstojajo telovadni-
nice in telovadišča gimnastičnih dru-
štev. Poučevali bodo aktivni ali rezervni
oficirji, ki bodo morali poprej absolvi-
rati predpisane tečaje. Izdatki za pred-
vojaško izobrazbo so predvideni na 30
do 50 milijonov Kč letno. Letnik, ki na-
stopi vojaško dolžnost 1927 l., bo moral
že absolvirati eno leto, medtem ko bo
predvojaških vaj. Zakonski osmerek bo
eden izmed prvih, ki bo o njem razprav-
ljala novo izvoljena zbornica.

— Fašisti v Franciji. Te dni se je vr-
šilo v Parizu zborovanje takozvane »Pa-
triotične mladine«, t. j. francoskih fašis-
tov. Sklenili so, da bodo osonali po-
sebno stranko, ki se bo borila za pridobit-
ev oblasti in uvedbo diktature. Stran-
ka hoče s takimi sredstvi in cilji ugo-
dobiti levičarje in komunistem ter dali
oblast težkim kapitalistom in aristokra-
ciji.

— Nova žrtev povodnji. Danes zjutraj
so potegnili pri Makolah iz Dravinje 7
letnega otroka, ki ga je na poti v šolo
zgrabil val povodnji in je utonil.

— Jagičeva slavnost v Varaždinu. V
nedeljo je bila v Varaždinu na rojstni
hiši znanega učenjaka Vatroslava Ja-
gića vzidana spominska plošča. V imenu
ljubljanske univerze je prisostvoval
slavnosti dr. Franc Ramovš. V zvezi s
tem je bil odprt tudi mestni muzej v
starem gradu.

— Odbor društva »Pravniki« sklene
izredno glavno skupščino na dan 29. tm.
ob 10. uri popoldne v dvorani št. 79 de-
želnega sodišča v Ljubljani. Dnevni red:
Razgovor o drugem kongresu pravnikov
kraj. SHS. Člani, ki se skupščine oseb-
no ne udeležijo, naj pošljejo odboru pi-
smena mnenja do vključno 25. tm. —
Odbor društva »Pravniki«.

— Nedeljski počitek za celo državo.
Minister za socialno politiko je izdal
dne 31. oktobra t. l. naredbo, s katero je
upeljal po vsej državi nedeljski počit-
ek. Izvedbo imenovane naredbe je mi-
nister poveril velikim županom, ki naj
po zaslišanju delodajalskih in delavskih
zbornic uredijo vprašanje o zapiranju tr-
govin ob nedeljah.

— Zikovci v Celju. V soboto dne 21.
tm. koncertira v celjskem mestnem
gledališču znani kvartet »Zika«. Za kon-

cert vlada veliko zanimanje. Okoličan
naj naroče vstopnice pisмено pri tiskarju
Goričar & Leskovek.

— Lovska idila. Bavarski listi pripo-
vedujejo sledeč dogodek, ki si je zgodil
na neki lokalni progi pri Pettenau na
Bavarskem. Neki lovec se je peljal na
lov. Ko je vlak privozil blizu postaje
Erting, je lovec opazil, da stoji v goščavi
pri železniškem nasipu dolga vrsta zajcev
in si zvedavo ogleduje vlak. Ko se je vlak
ustavil, je lovec urno pohitel nazaj, na-
meril na zajca in ga zadel tako dobro,
da se mu je skotahal iz goščave kar pod
nogo. Vrgel ga je na ramena, skočil na
vlak in se peljal naprej...

— Zdravstveno poučni mesečnik
»Zdravje«. S 1. januarjem 1926 bo pričel
samostojno izhajati mesečnik »Zdravje«,
ki bo prinašal aktualne članke o naših
zdravstvenih razmerah in potrebah. Si-
ril bo pouk o osnovnih pojmovih higijene,
daljal bo nasvete in navodila za pravil-
no higijensko vzgojo, razširjal bo zna-
nje o zdravju in bolezni t. d. List ne
sme manjkati v nobeni hiši, kajti na-
ročnina, 30 Din letno, je tako minimal-
na, da bo ta denar vsak pogrešal.

— Velike proslave na dan Narodne
odbrane. Prejeli smo: Narodna odbrana
slavi po celi državi na dan narodnega
ujedinenja 1. dec. svoj dan, ki potrjuje
največji uspeh izza aneksije Bosne pa
do osvobodjenja bratov izpod tujejar-
ma. Letos povodom sedme obletnice se
priredijo v Beogradu svečanosti v veli-
kem številu. Zato so pozvana vsa huma-
nitarna, prosvetna in druga nacionalna
društva iz cele države, da prisostvojeje
tem proslavam. Organi Narodne Odbra-
ne pripravljajo udeležbo iz cele države
in poverjenišvo v Zagrebu je podvzelo
akcijo za udeležbo hrvatskega in slo-
venskega dela naroda. Vsi udeleženci
imajo pravico do polovične vojnne v
času med 27. nov. in 5. dec. Proslave bo-
do trajale dva dni. Kdor se želi udele-
žiti, naj to prijavi najdalje do 28. t. m.
na poverjenišvo Narodne Odbrane v
Zagrebu, Kacičeva 8.

— Učiteljski dom v Mariboru. Idealno
je stremljenje učiteljstva v mariborski
oblasti, ki z veliko požrtvovalnostjo zbi-
ra prispevke za zgradbo Učiteljskega
doma v Mariboru, v katerem se naj naš
učiteljski naraščaj iz obeh državnih za-
vodov pod smotrenim vodstvom zavoda
pripravlja na svoj poklic med ljudstvom
ne samo v šolsko-strokovnem, ampak tu-
di v pogledih javnega delovanja zlasti
na kulturnem in gospodarskem polju.
Premoženje društva se je letos povečalo
za 50.000 Din.

— V reparacijsko komisijo bo priteg-
njen tudi zastopnik Nemčije. To je pa-
sledica pomirjenja v Locarnu.

— Demisija poljske vlade. Poljska vlada je podala ostavko. Vzrok so finančne neprilike.

— Akademsko društvo Jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani. Odbor akademskih tehnikov v Ljubljani se je za zimski semester 1925-26 konstituiral sledeče: Predsednik: Zmijević Pero mont; podpreds.: Karadjole Jole kem.; tajnik I., Jerše Lado geod.; tajnik II.: Baltić Franjo kem.; blagajnik: Andoljšek Mirosl. elektr. knjižničar I.: Golias Marija gradb.; knjižničar II.: Grein J. gradb.; knjižničar III.: Kuharič Boris mont; štacunar in skriptar: Meucinger geod.; čitalničar in gospodar: Gorjup Ivan elektr. Revizorji: Jankovič, Keršič, Beltram, Kuljiš, Gros.

— Udruženje slovenskih avtonomnih mest se je osnovalo minulo nedeljo v Ljubljani. Navzoči so bili vsi župani naših samoupravnih mest in njih magistratni ravnatelji.

— Za ljudske šole v Bosni je dalo ministrstvo 4 milijone Din kredita. Iz teh sredstev se bodo zgradile nove šole v šestih občinah sarajevske oblasti.

— Velik komunističen proces na Madžarskem. V soboto se je začela pred preklam sodiščem v Budimpešti razprava zoper Rakocsyja in tovariše, ki so obdolženi, da so pripravljali komunistično zaroto.

— O strašni rodbinski tragediji poročajo iz Slovaškega: V Kesmerku biva bivši bogati posestnik Pavel Rohač, ki pa je radi pijančevanja zapravil veliko premoženja in zlezel v težke dolgove. Zbog tega je imel neprestane spore z družino. V soboto je prišel pijan domov in je hotel svojo ženo umoriti. Ženi je prišlo na pomoč njen brat, ki pa ga je pobesneli alkoholik tako udaril, da je padel mrtev na tla. Enako se je zgodilo njegovi materi. Nato je morilec zaklal še ženo in 18-letnega sina; šel na podstrešje in se obesil. Če ne bi bil alkoholik, bi sigurno ne bilo te žalostne cele družine.

— Star don Juan. V Nišu so zaprli 77 letnega Joco Rankovića, ki je na vlaku zalezaval mlade učenke s izvestnimi ponudbami. Starec se izpričuje, češ, da se je v najlepšo izmed njih zaljubil...

— Angleške izgube v svetovni vojni. Rimski poslanik Velike Britanije je dal italijanskim listom glede na napačne vesti službene podatke o angleških izgubah v svetovni vojni: Združena kraljevina mobiliziranih 6 1/2 milijona moških, od teh 744.000 mrtvih, 1.700.000 ranjenih; kolonije 1.600.000 mobiliziranih, od teh 141.000 mrtvih in 358.000 ranjenih; Indija — 1.700.000 mobiliziranih, od teh 61.000 mrtvih in 71.000 ranjenih.

Mariborske vesti

Maribor, 17. novembra 1925

Zgodovina slov. umetne pesmi v „Ljudski univerzi“

Drugi večer.

Snoči se je vršil v mali kazinski dvorani drugi večer tri dele obsegajočega predavanja g. prof. Družovića o razvoju slovenske umetne pesmi. Tudi za drugi večer se je občinstvo razmeroma precej zanimalo, v prvi vrsti pa sive mladina in naši muzikalni krogi.

Po kratkem nagovoru predsednika „Ljudske univerze“ g. inž. Kukovca je povzel besedo marljivo raziskovatelj naše glasbene preteklosti g. prof. H. Družović in nam v kratkem predavanju očrtal glasbeni razvoj od l. 1873. do l. 1901. „Glasbena Matica“ v Ljubljani je bila ustanovljena l. 1873. kot muzikalno-literarno društvo. Zveza med glasbo in slovstvom karakterizira vsa naša „klasika“, ali „Nedvč-Foersterjevo“ dobo, kakor imenuje predavatelj razdobje med ustanovitvijo ljubljanske „Glasbene Matice“ in Krekovih „Novih Akordov“. — Značilno je, da so bili utemeljitelji te slovenske glasbene dobe — Čehi. Do ustanovitve ljubljanske „Glasbene Matice“ smo imeli Slovenci samo dva politična glasbenika: zgodaj umrlega Kamilo Mašeka in pa kornega organista Gr. Riharja; vsi drugi so bili amaterji. Živahno prebujenje našega glasbenega življenja, kakor ga kaže doba po ustanovitvi prve slovenske „Glasbene Matice“, je privabilo k nam brate s severa, ki so preživljali prav v tistih letih Smetanovo dobo. Pri nas so vladale tačas na glasbenem polju približno take razmere kot na Češkem pred Smetano. Izmed Čehov sta se odlikovala zlasti Foerster (ki še danes živi v Ljubljani) in pa Nedvč. Njegov vpliv je bil tako močan, da je predavatelj označil našo klasično glasbeno dobo po njunemu imenu. Foerster nam je ustvaril prvo slovensko opero večjega štila „Gorenjski slavček“, ki očituje vplive Smetane in sodobne češke glasbe

sploh. Razen teh dveh skladateljev sta delovala še dva Čeha: Hoffmeister (sedaj profesor glasbe v Pragi) in J. Procházka. Pozneje, zlasti v zadnjem desetletju 19. stoletja se je slovenska glasbena aktivnost osamosvojila in nastopajo domači skladatelji, čijih dela nosijo pečat tistega realizma, ki karakterizira tudi literaturo tega časa. Z ustanovitvijo „Novih Akordov“ pa je zavel v našem glasbenem ustvarjanju nov duh. O tem bo predavatelj govoril na prihodnjem (zadnjem) večeru.

Občinstvo se je zahvalilo predavatelju za njegova izvajanja z navdušenim aplavzom.

Nato se je začel koncertni del večera. Na sporedu je bilo 27 solo-pesmi in 1 dvospev. Bile so skladbe raznih kvalit: od primitivnega ubana ali Hajdriha mimo otožnega O. Jenka in sanjavega Volariča k močnemu, pod vplivi glasbenega življenja v tujini Jezorelemu Ipavcu; odločno mimo Parine in Foersterja k modernejšemu, skoraj še impresijonističnemu Pavliču, pa k veselo-šegavemu Devu („Ptička“ — „Makel“) in naposled k resnobnemu Zattnerju.

Bila je tedaj pestra izbira in občinstvo se je moglo naslanjati na vencu najznačilnejših naših pesmi iz leta 1873 do 1901. Pri izbiri posameznih pesmi je najbrže odločevala tendenca, da se podajo skladbe, ki so najznačilnejše za skladatelja oziroma za dobo, ne pa najlepše skladbe te dobe. A prav to je dajalo večeru zanimivost.

Nastopili so g. Družovičeva, g. Burja in g. Živko. Tudi topot je bil vsakokrat živahen aplavz. Najbolji dokaz, kako se je njih petje doimilo slušateljem. Priznanje, ki so ga bili deležni na snočnjem večeru, je pač vsaj malo poplačalo trud, ki so ga imeli s pripravo za prireditev. Naj še omenimo, da sta ga Družovičeva in g. Burja zapela neobjavljen dvospev „Prošnjak“, ki ga je na besede Jože Vošnjaka uglasbil v šestdesetih letih dr. Benjamin Ipavc in poklonil mariborski „Čitalnici“, v čije arhivu je g. prof. Družović zasledil rokopis.

Prihodnji ponedeljek je na sporedu doba od l. 1901 do danes. Slišali bomo Lajovica, Kreka, Škerjanc, Koroja, Ostrea in Savina — naše moderniste. — Onim, ki se zanimajo za slovensko glasbo, se torej obeta še en zanimiv glasbeni večer.

— m Smrtna kosa. Včeraj je umrl po kratki bolezni železniški uradnik Drago Čeh, star komaj 26 let. — Danes jutraj je umrl hišni posestnik in državni vpojenec g. Anton Merčun, oče davčnega upravitelja g. Maksa Merčuna v Mariboru. Bodi obema pokojnikoma lahka domača gruda, preostalim pa naše sožalje!

— m Važna seja Jugoslov. Matice. Nocoj v torek ob 20. uri bo v društvenih prostorih važna odborova seja Jugoslov. Matice. Udeležba nujna!

— m Klub Jugoslov. rez. častnikov je nenadoma izgubil svojega marljivega blagajnika, t. v. Čeha. Pozivamo vse člane, da se v čim večjem številu vdeležijo njegovega pogreba, ki se vrši jutri, 18. t. m., od hiše žalosti na lajteršperski cesti (pri mostu čez železnico) na pokopališče. Krsta se dvigne ob 15. uri. — Predsednik.

— m Carinske pritožbe. Na prihodnjem uradnem dnevu Trgovske zbornice v Mariboru v četrtek dne 19. t. m. med 9. in 12. uro se bodo zbirale pritožbe zoper postopanje takajšnje carinarnice. Zato se opozarja vse prizadete stranke, da se zglase omenjenega dne v pisarni trgovskega graničja v Mariboru in sporoče zborničnemu odposlanecu vse tozadnje pritožbe.

— m Uradni dan Trgovske in obrtniške zbornice se je preložil ta teden od srede na četrtek dopoldne, na kar se opozarja vsi zainteresirani.

— m Radičevsko zborovanje po § 2 se je vršilo v nedeljo 15. t. m. v dvorani Pečnikov gostilne na Rotovškem trgu. — Vabljeni so bili zaupniki iz cele oblasti. Govorili so člani strankinega vodstva iz Zagreba.

— m Nalezljive bolezni v mestnem okoliščju mariborskem. Od 8. do 14. t. m. znanjuje mestni fizikat sledeče nalezljive bolezni: Šen umrla 1. Davica ostali 3, ozdravel 1, ostaneta 2. Ošpice novi 3, ozdravljeni 1, ostaneta 2. Škrlatinka ostalo 6.

— m Po ceni mesa. V sredo dne 18. t. m. od 8. ure naprej se bo na prosti stojnici v uti pri mestni klavni prodalo približno 180 kg. govejega mesa po ceni 8 Din za 1 kg. Prodaja samo konsumentom po 1-2 kg.

— m Zahvala. Vsem, ki so spremili našega predragega soproga in očeta gospoda Ivana Stiblerja, šolskega upravitelja v pokoj, na njegov zadnji poti, izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Žalujemo rodbino.

Šah

Mar. šah. klub. Vsi kvalificirani šahisti in priznani močni šahisti se pozivajo, da se v četrtek 19. t. m. med 5. in 6. uro pop. zbere v Veliki kavarni, kjer se bo določil razpored prvenstvenega turnirja. — Tajništvo.

Narodno gledališče

REPERTOIRE.

Torek, dne 17. novembra ob 20. uri »Zakleti grad«. Ab. B. Krstna predstava. Sreda, dne 18. novembra ob 20. uri »Gorenjski slavček«. Ab. C. Četrtek, dne 19. novembra ob 20. uri »Zakleti grad«. Ab. A. Petek, dne 20. novembra. Zaprto. Sobota, dne 21. novembra ob 20. uri »Gorenjski slavček«. Ab. D. Nedelja, dne 22. novembra ob 15. uri »Slomšek - Krekova proslava«.

—□—

ALOJZIJ REMEC: ZAKLETI GRAD. ROMANTIČNI IGROKAZ V PETIH DEJANJH.

...Dejanje se vrši ob času kuge koncem šestnajstega stoletja v Vipavski dolini na gradu, ki ga več ni, in v vasi pod njim... nam pravi pisatelj. Priznati mu moramo, da je znal pričarati v svoje delo vsoto tisto skrivnostno romantično, ki obdaja razvaline starih gradov ter nas nehoti napolnjuje z neko tajno grozo. Suiet je prav srečno izbran, dejanje polno zapletljivosti, ki se na končno razpletejo na docela naraven način. Marškomu bo nudil poseben užitek izredno lep jezik — ritmična proza, ki se prilaga zgodovinskemu ozadju ter nas z nepričakovano gracio vodi v sredino dogajanja. Nastopajoče osebe so narisanе plastično ter kažejo pisatelja-psihologa, ki zna podati pestro vrsto najrazličnejših postav, ne da bi se pregrešil proti zgodovini: od obeh grofov Vacano ter grofice Katarine preko mladega šolarja in njegove Marjetice tja do mrkih srednjeveških prikazni grajskega pisarja in večnega žida. Tlačani, grajski hlapci in romarji izpopolnjujejo okvir, čigar glavna vsebina je docela v ozadju — temna, grozna in nenasitna: kuga... Kakor ogromna pega visi nad vsem dogajanjem, vtiskajoč mu svoj pošastni pečat. Vkljub temu prepleta igro mehka melodija mlade ljubezni med šolarjem in Marjetico, dvema sirotama, ki se dvigata nad vse strahote ter omilita tragični izid: »Še kratek mrak in pod zvezde bo planil plamen iz gradu tega zakletega. Tedaj že bova romaia skoz noč naproti novim dnem, ti moja in jaz tvoji... Pojdiva!«

Prepričani smo, da bosta režija in igralske osebe storila vse, da se drama prikaže čim dostojneje, ter bosta s tem pripomogla k popolnemu uspehu lepe izvirne slovenske drame.

Sokolstvo

Sokolstvo za neodrešene brate

Vsem bratskim društvom!

Po soglasnem sklepu zadnje seje starištvstva JSS naročamo vsem bratskim sokolskim društvom, da proslavo sokolskega in narodnega praznika dne 1. dec. t. l. ko bo vse novo naše članstvo priseglo zvestobo sokolski misli, edinstvu naroda in domovine, združijo z odločnim in svečanim protestom proti ponavljajočim se nasiljem, ki so jim izpostavljeni pripadniki našega naroda in njih kulturne in nacionalne ustanove v zasluženi naši primorski zemlji.

Iz tisočev sokolskih duš naj se v vseh naših edinicah širom svobodno naše domovine istega dne izlije vzkljk ogorčenja zaradi moralnih in materialnih muk, ki uničujejo naš življ v neodrešeni naši zemlji. Naša bratska ljubezen do trpečih in brezpravnih naših rojakov naj še globlje in iskreneje prešine vsako sokolsko srce!

Ob neprestanem vežbanju in jačanju svojih fizičnih in нравstvenih moči, posvečenih svobodni, blaginji in slavi domovine, imej Sokolstvo dan in noč v mislih vse one brate in sestre, ki jim hočemo in moramo pomagati k osvoboditvi iz sedanjih nekulturnih razmer, da se združijo z nami v skupni naši očetajavi! Njih bol je naša bol in njih radost bo naša radost, kadar bo vsaka krivica maščevana in kadar bo dano popolno zadostenje nžaljeni in ranjeni časti naše nacije! — Zdravo!

Starošinstvo Jugosl. sokolskega saveza. V Ljubljani, dne 9. novembra 1925.

—□—

II. idejno-organizacijski tečaj priredi Mariborska Sokolska župa dne 22. nov. t. l. v Čakovcu za društva varaždinskega

okrožja in Središče ter Ormož. Snov tečaja je ista kakor na I. tečaju in predavajo tudi isti predavatelji. Tečaj traja 6 1/2 ure in sicer od 8.—12. in od 13.30—16. ure. Lokal, kje se vrši, izvedo udeleženci ob prihodu v Čakovcu. Omenjena društva naj smatrajo ta tečaj kot nekaj zimske in sicer duševne zlet in naj skrbijo, da se ga udeležijo čim večje število članstva, ne le posamezni delegati. Razvij se živahna agitacija, da bo udeležba častna. Predavatelji naj odidejo z najboljimi vtisi s tečaja. Na tečaju najne manjka predvsem tekom letošnjega leta vstopivše in na poskušnji so nahajajoče članstvo. Tečaj more zanj nadomestiti v MSZ običajna obvezna predavanja, za celotno članstvo pa more služiti kot »prosvetna šola«, ki jo je JSS proglasil kot obvezno za društva in odseke v tekoči zimski sezoni. Kurs je torej z obremenitev za društva in je pričakovati za to od društvenih prosvetarjev, da bodo prav razumeli pomen tečaja. Polovična vožnja na železnici je dovoljena: Članstvo si naj da ob odhodu iz domače postaje žigosati cele vozne listke, ki veljajo potem tudi za povratek. Udeležba v civilnih oblekah z znaki. Pri glase za skupen obed v Čakovcu sprejema in zbira br. Exler, uradnik v Čakovcu. Število reflektantov naj se mu pošlje tako, da bo imel tozadevno obvestilo v rokah najkasneje dne 20. novembra t. l. Poznejših priglasov ne bo mogoče upoštevati. — Zdravo! — Zupni prosvetar MSZ.

o Maribor je zapustil agilen sokolski delavec br. Bogomir Milost, ki je imenovan za postajnega načelnika v Rimskih Toplicah. Br. Milost je bil tajnik in knjižničar mariborskega Sokola. Delal je iz izredno pridnostjo in ljubeznijo — pravi vzor Sokolskega delavca. Mariborski Sokoli bodo br. Milosta težko pogrešali, a tudi naš list je z njim izgubil vnetega sobornika, ki je pridno zalagal našo sokolsko rubriko, obžalujemo nami vred, da je ne moremo tako razširiti, kakor bi to želela njegova požrtvovalna skrb za sokolsko propagando. G. Milostu želimo na novem mestu kar največ sreče in uspeha!

o »Ave, Patria!« Lirična epopeja v treh slikah a predigro in končno alegorijo. Spisal Igor Vidic. Izdala in založila Učiteljska tiskarna. Str. 48. — Pravkar je izšla lepa knjižica z gornjim naslovom. To je plamenica, prižgana na žrteniku domovine, izžarevajoča najglobljo domovinsko ljubezen. Kratki predigri sledijo tri slike s posebnimi naslovi: »Mati žalostie, «Mati Bolestie, «Mati Radostie. Nesloga, samosvojost in separatistični duh med sinovi preti upropastiti dom. Ljubezen pa jih zopet združuje, ideja sloge in edinstva jim pokaže zopet pot nazaj k domu, ki se pogosto dvigne in ojači, da more kljubovati vsem viharjem. Igra je posvečena Jugoslovanskemu Sokolstvu. Upamo, da bodo naša društva pridno segala po tej knjižici in da bo uprizoritev dosegla uspehe. —

Kino

»Črno prorokovanje iz zvezd«.

»Grajski kino« predvaja svojvrstno noviteto, ki vzbuja mnogo priznanja. Film je v rokah dobrega režiserja popolnoma dosegel svoj namen a izvrstni igralci so mu dali posebno obležja, tako da v polni meri zadosti zahtevam naših kinoobiskovalcev. V resno dejanje je upleteno tudi nekaj komike, ki prav neprijetno razžiblje splošno razpoloženje.

»Vesoljni potop«

predvaja »Apolo« kino od 17. do 19. tm. V kolosalni dejanski komediji, ki vzbuja salve smeha, nastopajo poleg prvovrstnih komikov tudi dresirane živali: morskii pes, vodni konj, nosorog, krokodil, sloni in opice. V glavni ulozi nastopa Sidney Chaplin, ki v komiki prav nič ne zaostaja za svojim splošno priljubljenim bratcem Charli Chaplinom.

Kultura in umetnost

PRITOŽBE O NARODNI ENCIKLOPEDIJI.

»Dolenjsko, istočni, nižji dio Slovenskih Gorica, izmedju Mure i Drave. Visina je do 350 m. P. V.«

To se čita v 5. zvezku Narodne enciklopedije srpsko-hrvatsko-slovenačke. — Kdo je ta P. V., ki je to zapljal? Med sotrudniki na platnicah stoji, da signira prispevke s P. V. prof. Univ. — Beograd Dr. Vujević Pavle. — Dobro bi bilo, da kdo temu gospodu dopove, da naj ne piše o stvarih, ki so mu očividno španska vas. To bo dobro zanj in koristno Narodni enciklopediji. Pa tudi prof. St. Stanoević, ki ureja to dela, bi moral biti nekoliko izbirljivejši pri izbiri sotrudnikov oz. pri presoji njihovih prispevkov. — Č.

Opomba. Tudi naš list, še bolj pa so razni drugi listi kritizirali površnost, pomanjkljivost in nezanesljivost nekaterih podatkov v Stanojevičevi »Narodni enciklopediji«. Tako urejevanje moramo grajati. »Narodne enciklopedije« so se vsi veselili in imajo mnogo naročnikov, nihče pa ni mislil, da bodo tudi tu sledovi našega občega polovičarstva. Zgornji podatek kaže, s kako lahkomišelnostjo se piše v Narodni enciklopediji o naših krajih! — ob.

GORIŠKA MATICA

V Gorici je izdala za leto 1926 sledeče knjige: 1. Koledar z raznovrstno pestro vsebino, obsegajoč 142 strani v 4°. — 2. Roman, »Smrt pred hišo« v 8°, obsegajoč 136 strani, katerega je spisal France Bevk. 3. »Eufemija« in drugi spisi, katerega je sestavil po Lukovič-Carlju dr. Joža Lavrenčič, v mali 8°, obsegajoč 80 strani. — 4. »Don Bosco«, življenje vzgojitelja mladine, katerega je priredil J. Meze iz d. J., obsegajoč 160 strani v mali 8°. 5. »Otroci stepe« narodopisna črtica o Kirgizih in Turkmenih, obsegajoč 80 strani v mali 8°, katero je sestavil J. Bežnik. — To poslednjo knjigo dobe naročniki, ki bi ne marali »Don Bosca«.

Naročniki v Jugoslaviji dobe knjige proti koncu tega meseca carine in poštne prosto na dom. Knjige dobe od glavnega zastopnika za Jugoslavijo g. Karla Gornika v Strelški ulici št. 6 v Ljubljani. Takrat bo mogel glavni poverjenik postreči tudi onim, ki se niso še prijavili, kajti knjig dobi nekaj več kot pa je naročnikov. Kdor hoče torej imeti publikacije »Goriške Matice« za l. 1926, naj pošlje na goreni naslov 30 Din oziroma 36 Din, nakar se mu pošljejo knjige franco na dom.

Vsebinska knjig je lepa. Zlasti Koledar vzame bralca z velikim veseljem v roke

ter občuduje naše podjetne Primorce, da se upajo izdati serijo 4-5 knjig za tako nizko ceno.

»Goriška Matica« se je preustrojila v zadrugo ter obeta postati prvo kulturno ognjišče na Goriškem, okrog katerega se bodo zbirali tamošnji narodni delavci. Prvo načelstvo je vzelo iz prvotnih ustanoviteljev »Goriške Matice« in pa iz članov goriške »Zveze Prosvetnih Društev« in iz tržaškega »Društva Prosvete«. Tako so si Goričani in Tržačani podali roke ter hočejo vzajemno delovati v dobrobit našega plemena pod okriljem »Goriške Matice«.

Za leto 1927 napoveduje »Matica« tudi pet knjig, in sicer: 1. Zdravje in bolezen v domači hiši, ki izide v štirih snopiščih po 140-150 strani izpod peresa goriškega zdravnika dr. Justa Bačurja. — Ko izide celotna knjiga bo to delo imelo epohalno vrednost. — 2. »Pasja diaka«, humorističen roman izpod peresa Damirja Feiglja. Ni potreba, da še posebej razpravljamo o tem romanu. Saj vemo, da smo Slovenci na polju humorja slabo zastopani in da je skoraj edini Feigl, ki se zastopa na pisateljskem polju slovenski humor. — 3. »Naši kraji v davnosti«. Pisatelj te knjige nas pove, da v davne čase ter nam pove, kake običaje, šege in navade so bile v navadi med slovenskim ljudstvom v davnosti. — 4. Koledar, s še pestrejšo vsebino od letošnjega. — 5. Kot fakultativna knjiga izide: Sv. Frančišek Asiški in to za one, ki bi ne marali knjige »Naši kraji v davnosti«. Za vseh 5 knjig pa 31 Din franco in carine prosto na dom. Naročnino za Jugoslavijo sprejema gosp. Karlo Gornik, Ljubljana, Strelška ul. št. 6. Priporočamo, da se letošnjih publikacij »Goriške Matice« vsakdo omisli in da se istotako upiše za publikacije l. 1927 ter da pošlje zgornjajni znesek na glavnega poverjenika za Jugoslavijo najdalje do 31. decembra tega leta.

Zelal bi samo, da bi bilo Veličanstvo toli milostno, da bi mi listek podpisalo, kajti dokument z vašim podpisom bo imel zame znatno večjo vrednost.

Kralj je listek res podpisal in ga vrnil. »Smem li dokument prečitati?« — je vprašal Mendelsson. — »Lahko« je odgovoril kralj.

Nato je Mendelsson vstal s svojega sedišča in prišel:

»Veseloštevna gospoda! Njegovo Veličanstvo mi je posvetilo lasten rokopis in mi dovolilo, da ga prečitam, glasi se: »Mojzes Mendelsson. — Največji ostel stoletja Friderik II.«

Kralj se je prisrčno nasmejal. Stari filozof ga je dobro prekanil.

Profesor dr. Kussmaul, znani badenski medicinar, je bil pozvan k težko bolni stari ženski. Ob bolnični postelji je našel domačega zdravnika in mnogo sorodnikov, ki so pričakovali bogato dedščino: Profesor Kussmaul je poslal vse iz sobe, celo kolega in bolnico temeljito preiskal. Pri odhodu ga je nagovoril neki sorodnik, hotel se informirati o bolnikovem stanju. Ne da bi spreminil obraz, je Kussmaul odgovoril: »Pripravite rodbino previdno na to, da bo teta ozdravila!«

Bližal se je usodni dan velikega pesnika Heineja. Ohromel je ležal v pariški bolnici, kjer ga je obiskal prijatelj iz mladosti let ravno v trenutku ko so ga bolničarke prenašale.

»Kako ti gre?« ga je vprašal znanec. Pesnik se je bolešno nasmešnil.

»Kakor vidiš, izborni! Ženske me še vedno nosijo na rokah!«

Nekoč je šel Voltaire k pesniku Pironu. A ni vstopil, ampak se je zadovoljil s tem, da je napisal na vrata Pironove sobe besedo »osel«. Piron je takoj spoznal Voltairjevo pisavo in odšel k njemu. »Vračam vam obisk, cenjeni prijatelj!« »Kakšen obisk?« »Včerajnji!« Bili ste tako prijazni in ste pustili vašo vizitko na vratih moje sobe.

Cesar Franc Jožef je bil goreč prijatelj dvornega ceremonijera. Tako zlasti ni mogel trpeti, da bi stopil v njegovo sobo moški, ki ne bi bil v fraku. Nekoč je cesarju nenadoma postalo slabo. Začelo ga je dušiti v grlu in prestrašeni sluga je že mislil, da bo po njem. Poklical je cesarjevega dvornega zdravnika dr. Kienza. Le-ta je urno skočil po koncu, si oblekel v naglici jutranjo suknjo in stekel k cesarju. Francu Jožefu je res bilo hudo; obraz mu je bil napihnen in jedva je mogel izreči besedo. Ta beseda pa ni bila: »Pomagajte!« marveč — »Frak!« Zdravnik se je moral vrniti, si obleči frak in šele nato priteči na pomoč morečnemu a neumnemu bolniku.

Tragedija 19 letne žene

Pred dunajskim deželnim civilnim sodiščem se je obravnaval dne 3. t. m. zanimiv slučaj, ki ga čitamo kakor kako novelo. V njem pa se vrstijo sami pristni življenjski dogodki.

Lila M., edina hčerka premožnih staršev na Dunaju, se je med vojno poročila z nekim advokatom. Zakon je trajal samo 3 tedne. Mladi mož je moral kmalu po poroki k vojakom. Ko se je zopet vrnil domov, sta si bila oba zakonca tako tuja med sabo, da sta se dala razporečiti.

Kmalu po prevratu se je seznanila ga Lila — tačas je bila jedva 19 let stara — s trgovcem Giacomom Pasqualem iz Milana, ki je prišel — kakor navogi drugi Italijani — na Dunaj spekulirati s propadajočo avstrijsko krono. Signor Pasquale se je ob neki priliki seznanil z gospo Lili. Krasna razporečenka mu je tako vnela srce, da se je kljub svari svojih prijateljev l. 1919 z njo oženil. Poroka se je vršila v znani cerkvi sv. Stefana, a že pred poroko je imela mlada gospa s prijatelji svojega ženina burne nastope.

Nekaj časa po poroki je njen mož ostal na Dunaju. Nekega lepega dne pa je odšel v pustiv, ne da bi črhnil ženi besedico o tem. Ko je zapuščenca in razočarana gospa Lili hotela za njim, so ji

povedali pri italijanski vojni komisiji, da ji vsled intervencije g. Pasquale ne morejo dati potnega lista v Italijo. Mlada žena je bila trdno prepričana, da so beg njenega moža zakrivila spletke zlobnih prijateljev in da bi ga lahko zopet pridobila zase, če bi se le bila sestala z njim. Vzela si je tedaj potni list na svojo dekleško ime in se podala na pot v Milan. Ondi pa jo je čakalo britko razočaranje: Pasquale ji je zaprl vrata k sebi. To jo je tako pretreslo, da je dobila težak živčni napad in so jo morali prenesti v neki milanski sanatorij. Tam je bila delj časa v oskrbi, nato pa so jo njeni dunajski sorodniki dali prepeljati v neki dunajski sanatorij, kjer je ostala do l. 1922. Njeno zdravje se je medtem prilično popravilo. Gospa Lila biva sedaj na neki grajščini na Madžarskem.

Giacomo Pasquale je vložil pri dunajskem civilnem sodišču tožbo, da se sodno prizna neveljavnost zakonske zveze. Opira se na to, da je njegova žena duševno bolna in da se je nahajala v tem stanju že pred poroko. Zastopnik njene očeta in njen zastopnik pa sta vztrajala pri veljavnosti zakonske zveze. Zakaj — v tem primeru je šlo za to, ali ima g. Pasquale plačati duševno bolni ženi alimente ali ne.

Sodišče je zaslišalo celo vrsto prič, med njimi je bil tudi prvi Liliin soprog. Le-ta je izjavil, da je bila Lila sicer vedno precej svojeglava in ekscentrična, znakov blaznosti pa ni kazala. O njeni abnormalnosti je svedočilo zgolj to, da je rada lagala. Medtem ko je bil on na fronti, je poklicala k telefonu pod krivim imenom njegove starše in jim sporočila, da je sin padel, vprašujoč pri tem za naslov njihove »očarljive snuhe«.

Izvedenec profesorja Elgholtza in Bischoffa sta izpovedala, da je vedenje g. Lili pred zakonom kazalo znake težke histerije, ki navadno vodi k blaznosti. Smatrala pa sta za izključeno, da bi bila v dobi zakona blazna.

Sodišče se je oziralo na mnenje izvedencev in je proglasilo zakon za veljaven. G. Pasquale bo moral plačevati alimente.

Rajši jetnik na Poljskem kot minister v Rusiji

Nenavaden političen kes komuniste I. G. Dziewaltovskega je izzval v vsej poljski javnosti veliko senzacijo. Poljak Dziewaltovski je bil pred nedavnim komunistični organizator in pobegnil v sovjetsko Rusijo, ko so mu na Poljskem postala tla prevoča. V Rusiji se mu je posrečilo dobiti jako ugledno mesto. Najprej je vršil posle komisarja vojnih šol; pozneje — za časa bojev proti generalu Wranglu — je bil namestnik poveljnika južne fronte. Po zmagi nad Wranglom je odšel na Daljni Vzhod, kjer je bil imenovan za vojnega ministra vzhodno-sibirske sovjetske republike. Kasneje je to mesto zamenjal s poslaništvom v Pekinga a tudi tam ni dolgo vztrajal in je zopet prevzel vojno ministrstvo v republiki Daljnega Vzhoda. Postal je tudi minister za zunanje zadeve. L. 1921 je trajno izstopil iz diplomatske službe in se odpovedal političnemu delu. Sovjetska vlada mu je kasneje ponudila državno nadzorstvo nad vso južno Rusijo in Kavkazom. Ponudbo je sprejel in se čez dve leti posvetil avijaciji, ki jo je hotel temeljito prenoviti. Nemirni politik je odpotoval v inozemstvo. Prepotoval je Nemčijo in Avstrijo in se končno, željan videti domači kraj, odločil, da poseti tudi domovino. V Wilni se je sam prijavil poljskim policijskim organom. Pri zasliševanju je izjavil, da ga je sovjetski sistem v praksi popolnoma razočaral in da rajši presedi kazen na Poljskem, kakor pa da bi bil na sovjetskem teritoriju minister, poslanik ali kaka druga ugledna osebnost.

Sodba Dziewaltovskega je izzvala na Poljskem veliko senzacijo, tamboj, ker to ni edini slučaj te vrste. Nedavno je podobno izjavil komunist Porankiewicz, ki je tudi zapustil ugledno mesto v sovjetski Rusiji in se vrnil na Poljsko, da presedi večletno ječo. Poljski tisk je v zadnji dobi objavil več takih skesanjih spreobrnjenj.

Gospodarstvo.

Posl. dr. Pivko za naše vinogradnike

Naš poslanec g. dr. Pivko je povedal v Narodni skupščini, odgovarjajoč na znano izjavo ministra dra Ninčiča, nekaj odličnih in javnih besed na račun Italijanov. Dasi imajo Italijani precej kosmato vest, so dr. Pivkove besede vendarle nekaj zalegle. Dr. Pivko je spomnil Italijane na Carzano, ko se je na strani jugoslov. in čeških vojakov pokazalo zaupanje v italijansko pravdnost.

Tržaški list »La Sera« je prinesel minule dni daljši razgovor s polkovnikom Finzjem, ki je čitateljem dr. Pivkovih spisov dobro znan. Polkovnik Finze je za Italijo zaslužen mož, vzlic temu pa so fiktivni povodom zadnjih izredov napadli tudi njegovo stanovanje. Polkovnik Finze priznava usluge dr. Pivka in njegovih dobrovoljcev, da zavezniško stvar na italijanski fronti — za ono stvar, ki jo Italijani sedaj tako grdo teptajo in pravi med drugimi:

»Bil sem tedaj (1917) v Maggiore. V Carzanu — kakor bo razvidno iz moje knjige »Carzanske sanje«, ki se tiskava — sem pripravil s pomočjo Slovenca dr. J. Pivka, ki je bil tedaj oficir v avstrijski armadi avstrijski Caporetto. — Kolikokrat sem šel na patrolo iz naše bojne črte kot navaden vojak, ali pa sem šel, da se sestanem s Pivkom v avstrijski fronti, ali da overim gotove informacije, ki mi jih je dajal Pivko! Kolikokrat sem tudi jaz vedrega čela riskiral, da pridem na večala!«

Danes se mi zdijo oni štirje meseci življenja med našo fronto in avstrijsko, med innaštvom dr. J. Pivka in njegovih sijajnih sodelavcev — večinoma Čehov in Srbov, — ki so bili vsi vztrajni rušilci avstrijskega cesarstva in pogumni zarotniki (ne smemo pozabiti, da jih je bilo do 50 in da so bili tedaj še v avstrijski armadi), danes se mi zdi to življenje kot sanje. Toda koliko, koliko koristi je imela naša stvar — četudi se je veličastna operacija, ki jo je z vso vmeno pripravljala Cadorna, ponesrečila radi nevednosti nekega poveljnika — od teh direktnih stikov z dušo najboljših revolucionarjev — najprej Čehov in Jugoslovenov in potem Romunov, Poljakov in

Ukrajincev, — kateri so živeli še v carskih vrstah, v masi, ki je bila v začetku razen par spreobrnjenec brezlična in apatična!«

— Stanje hranilnih vlog v 25 hranilnicah v Sloveniji je znašalo početkom julija t. l. 354,882.182 Din, koncem sept. t. l. pa 383,743.063 Din.

g Zadrugištvo v Prekmurju je bilo dozdaj na mrtvi točki. Ves čas od prevrata sem se je ustanovilo komaj par novih zadrug. To pa iz enostavnega razloga, ker je v ljudstvu veliko nezaupanja. V Prekmurju je bilo namreč pred prevratom 14 posojilnic, ki so imele centralo v Budimpešti. So to posojilnice v Sobotici, Gor. Lendavi, v Sv. Jurju, v Bodoncih, Strižkovcih, Pertoci, Kūpsincah, Tišini, Martjancih, Kramaroveh, Pucincih, Murski Soboti, Prosenjakovcih in Krupljinu. Naložbe teh posojilnic v Budimpešti znašajo krog 4 milijone kron, povrh pa so imele tam depozirane tudi akcije in obligacije vojnega posojila. Po prevratu seveda nimajo več zveze s centralo in od takrat sploh več ne poslujejo. Ne vedo tudi, koliko je stanje pri centrali naloženega denarja. Tozadevne pogodbe pa še z Madžarsko naša država nima. Ker so podobne zadruge, ki so imele centralo v Budimpešti, obstojale tudi v Medjimurju, na Hrvatskem, v Slavoniji in Vojvodini, se je sedaj za vse te zadruge ustanovila v Beogradu nova centrala pod imenom »Središnja zemaljska pozajmionica«, ki je dobila od države podporo in ki ima nalogo, da s centralo v Budimpešti doseže ugoden obračun, dalje da izvrši revizijo vseh posojilnic in jim da navodila za nadaljno delovanje. Za omogočenje poslovanja bo ta nova centrala dajala tudi zadrugam kredite.

— Protest proti osnutku zakona o izkoriščanju vodnih sil. Ljubljanska sekcija »Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov«, je poslala vladi v Beograd brzojavni protest radi pomanjkljivosti in neuporabnosti zakonskega osnutka o izkoriščanju vodnih sil. Udruženje se je obrnilo tudi na vse parlamentarne kroge, da v zadnjem trenutku preprečijo vzakonitev našemu gospodarstvu kvarnega zakonskega osnutka. —

Iz življenja in sveta

Anekdote

Mojzes Mendelsson je bil večkrat povabljen k Frideriku II. Kralj si je včasih dovolil šalo s tem, da je spravi starega filozofa v zadrego, da vidi kako si bo mož pomagal s pametjo iz zagate.

Nekoč je napisal kralji na listek za-

bavilico: »Mojzes Mendelsson — največji osel stoletja« in jo dal čitati prisotnim. Ko je listek filozofu v roke, ga je prečital, se nasmešnil in se priklonil kralju, ki mu je sedel nasproti.

»Veličanstvo me primerja z domačo živaljo, ki je prav tako nedolžna kakor košutina. Ta dokument bi bom shranil.

je naš najboljši domači informacijski zavod
ima v vseh mestih zanesljive poverjenike
daje informacije o vsem, posebno pa še o
imovnem stanju vseh državnih, trgova-
sko-industrijskih podjetij in privatnih oseb
vse informacije so očene, izbrpne in brzo
se nahaja v Vuku Karadžića ul. 11, Beograd
ov telefon je 6-25. a brzojavni nasl. Argus

Pisarniškega praktikanca s potrebno šolsko izobrazbo in večje podjete. Reflektanti naj vložijo lastnorodna pismena poudbe na upravo tega lista pod »Marljiv«. 2485

2 gospodični, učiteljici, izčeta s l. dec. soho z 2 posteljama, električno razsvetljavo, če je mogoče s prostim vzhodom. Priave na upravo »Tabora« pod »Dve gospodični«. 2481

Mož se več ne krega, odkar imam posodo, ki sem jo kupila pri A- Viciju, Glavni trg 5.
Je lepa, trpežna in dobro kuha. Zato svetujem vsaki ženi, da kupuje posodo samo pri Viciju.

Vrtinarstvo Ivan Jemec
Maribor, Razlagova ulica 11
Sprejema vsa cvetličarska naročila, kakor vencev, poročnih šopkov, travkov z napisli in okusni izpeljavi v najkrajšem času. Za veselične prireditve so na razpolago vedno sveži klitniki. Naročila z dežele potom pošte točna. Cene naročnikom zadovoljive.

Postrežnica za pospravljanje se sprejme. Predstavi naj se od 2.—4. ure v Veliki kavarni. 2483

Prosta stanovanja, prazne sebe, neizrabljene prostore, zameno stanovanj, lokale, prijavitelje stanovanjski borzi „Maristan“. 2484

Popravila čevljev brez izjeme kakor tudi vse vrste novih čevljev po meri sprejme prvo vrstna čevljarstva delavnica R. Monjac, Jurčičeva 9. 2407

Kroje (šnite). Kroje po najnovejši modi, poljubne za dame, gospode in otroke, izdeluje in razpošilja Knafeč Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ul. 2. 2479

Higijenična brivnica se vsem slojem priporoča. Postrežba čista, prvovrstna. Dlaki imajo izvzemši sobote in dneva pred praznikom popust. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva 9. 1933

Rokavice
najnovejše, najelegantnejše, kupite najcenejše pri tvrdki **ANICA TRAUN, Maribor, Grajski trg 1.**

Izdelovalnica orgel in glasovirjev
Josip Brandl, Maribor
priznana solidno in ceneno, kakor tudi vsakovrstno vglasbenje in popraviljanje.

1979

POZORI!

Jutri v sredo, dne 18. novembra se bode po ceni prodajala

TELETINA

pri stoinici Straus in sicer 1 kg po 12.5 Din Glavni trg, Maribor

Zimsko perilo
copate

klobuke

čevlje

dežne plašče, dežnike

priporoča najceneje

JAKOB LAH, MARIBOR
GLAVNI TRG 2

2451

Maks Merčun, državni upravitelj v Mariboru, naznanja v svojem ter v imenu svoje matere, soproge in ostalih sorodnikov žalostno vest, da je iskrenoljubljeni oče, oziroma soprog, fast itd., gospod

Anton Merčun

drž. vpokojenec in hišni posestnik

v torek, dne 17. novembra, po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v 82. letu svoje dobe, bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 19. novembra ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 20. novembra ob pol 9. uri v stolni župni cerkvi.

Maribor, dne 17. novembra 1925.

Posebne osmrtnice se ne bodo izdale.

2489

Klub Jugoslovanskih rez. oficirjev v Mariboru
naznanja tužno vest, da je njegov blagajnik, tov.

Drago Čeh

rez. pešad. polporučnik

nenadoma preminul. Pogreb se vrši v sredo, dne 18. novembra 1925 iz hiše žalosti Krčevina št. 158.

2488

Časten mu spomin!

Brez posebnega obvestila.

Po triti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prelužno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oziroma sin, brat, zet, svak in nečak, gospod

DRAGO ČEH

človnik drž. železnice

v ponedeljek, dne 16. novembra ob 23. uri, po kratki, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 26. letu svoje dobe, bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 18. novembra ob 15. uri (3. uri pop.) iz hiše žalosti, Krčevina št. 53, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 19. novembra ob pol 9. uri v Frančiškanski župni cerkvi.

MARIBOR, dne 17. novembra 1925.

2487

Marica Čeh, roj. Zebkar, soproga.

Milka Glušič, teta.

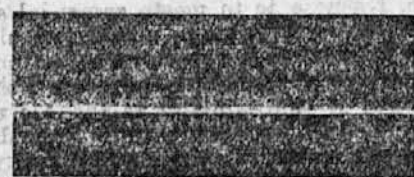
Katarina Čeh, mati

Vsi ostali sorodniki.

Milko Čeh, brat.

Mesni pogrebni zavod v Mariboru.

VELIKA PRODAJA RADI POMANIKANJA PROSTORA!

Sukno za ženske obleke od Din 33.— naprej
Modno sukno za plašče " " 90.—
Kasan, čista voljna, 100 cm široko " " 65.—
Dalje šifone, barhende, cefirje i.t.d.

Dolček i Marini, Maribor, Gosposka ulica 27

2471

I. grafični umetniški zavod

MARIBORSKA TISKARNA
D.D. MARIBOR JURČIČEVA ULICA ŠT. 4

litografija
kamnotisk
knjižotisk
knjižoveznica
rotacijski tisk
stomatološki
stereotipija
plakaterski
zavod

TELEFON
24

PREVZAME VSA V TO STROKO SPADA JOCA DELA V ENI IN VEČ BARVAH
ZMERNE CENE! TOČNA POSTREŽBA!

NAJVEČJE PODJETJE TE STROKE NA BIVŠEM ŠTAJERSKEM

Tiskar: Mariborska Tiskarna v Mariboru, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik Vekoslav Spindler, novinar, Izdajatelj: Konzorcij »Tabacco«
predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Oba v Mariboru.